

TEDENSKA SLIKE

Štev. 5.

V LJUBLJANI, v sredo 3. februarja 1915.

Leto II.

Iz besne bitke pri Soissons: Borba Francozov z Nemci za most preko reke Aisne. Francozi so bili premagani vzlic najhujšemu odporu.]

J. E. Rubin:

Za očetom.

Tisti dan pred svetim večerom je Dore začutil, kakor da je prišel njegov čas. Pomislil je in sklenil:

„Pojdem za njim, dokler ga ne najdem.“

Dan je bil meglen in sneg je ležal po vasi. Nad strehami se je kadilo, kajti ženske so peklye potice in kuhale meso za božič. Dore je obstal na vasi in je pomislil:

„V vsaki hiši je zakurjena peč, nad vsako streho se vali dim, povsod pripravljajo matere jedi za praznike, — pri nas pa je hiša nezakurjena, okna so temna, kakor da bi bila mrtva in v hiši ni žive duše. Kdo naj gospodari v hiši, ako ni matere, čemu naj se peče, ako ni otrok in kdo naj da drv, ako ni očeta!“

Dore je pogledal na svojo hišo in je bil žalosten. Tako je stala prazna in zapuščena, odkar je odšel oče na vojsko. Prej je bilo v njej prijazno in domače, kakor nikjer drugod. Takrat je še živela mati in je kuhala in pekla; oče je prišel vsak večer z dela domov in je bil dobre volje.

„Vidiš, Dore,“ je govoril, „ko boš velik, se ne boš mučil kakor jaz. Kupimo si še njivo, travnik, kravo in potem boš gospodaril. Ko dorasteš, bo iz bajte nastala hiša, lepa, bela, zidana; pojdeva na delo in na kupčijo, lahko boš premožen mož, ako boš priden.“

Dore je poslušal te besede in pred njegovimi očmi je na mestu domače bajte rasla hiša lepa, bela in visoka, okoli vasi so ležale polne njive in od daleč so šumeli hrasti domačih lesov. Cesta je šla skozi vas in na nji je videl črede krav in volov in za njimi koleselj s ponosnim konjem. V koleslju sta sedela on, Dore in oče. „To je vse naše,“ je govoril oče, „vidiš, Dore, jaz sem bil berač, ti si gospodar in tvoj sin bo bogataš.“

Tako je sanjaril Dore, ko sta sedela zvečer po delu skupaj z očetom.

Potem pa se je vse naenkrat izpremenilo; mati je umrla in nastala je vojna. Oče je vzel nekoliko svojih reči in je rekel:

„Dore, mlad si in brez pomoči, priporočil sem te sosedom in dobrim ljudem. Bog s teboj! Ko se vrnem, se zopet vidiva. Med tem pa bodi priden, pomagaj ljudem pri delu in čuvaj domačo hišo; sosedo Dolgouško sem prosil, da bo poskrbela zate; ubogaj jo, kakor svojo mater; županu sem naročil, naj poskrbi zate; stori vse, kakor ti bo ukazal. Bogu sem priporočil tebe in sebe, da se zopet vidiva. Z bogom, Dore.“

Tako se je poslovil oče in je odšel z mnogimi drugimi v dolino na postajo. Žene so spremljale može, otroci so jokali po poti, vmes pa so šli fantje in so ukali in prepevali pesmi.

Dore je spremljal očeta in se ga je držal za roko. Ko so prišli na grič, kjer se je videla dolinska vas in postaja, se je ustavil oče in je rekel:

„Dore, ne hodi naprej, tukaj ostani z drugimi otroki in počakaj. Vidiš, tam stoji postaja, tam se ustavi vlak in bomo sedli vanj; iz vlaka ti bom pomahal z ruto za slovo; bodi priden, Dore, ker boš zavisen od dobrote drugih ljudi.“

Očetu je zastala beseda v grlu in ni mogel več govoriti. Poljubil je Doretta na usta in je odšel za drugimi. Odšli so po dva in dva po poti proti dolini in kmalu se je od daleč slišala dolga zategnjena fantovska pesem. Izginili so za mejo in so se zopet prikazali; prišli so na cesto in so zavili na postajo; tam je bilo polno ljudi; toliko jih je bilo, kakor jih Dore ni videl

še nikoli. Komaj o veliki noči na procesiji jih je bilo toliko.

Otroci so stali na griču in so gledali. Dore je ves čas z očmi spremljal očeta, ki je stopal med fanti; dvakrat se mu je zdelo, da se je oče ustavil in se je ozrl, potem je šel zopet naprej. Dore ga je ves čas dobro videl med drugimi; ko so bili že daleč na cesti, ga je še dobro razločil in mu pomahal z roko; tudi na postaji se mu je zdelo, da ga vidi sredi med drugimi... Naenkrat se je izza planjave pokazal vlak; dolg je bil, ves črn in počasi se je pomikal s težkim sopihanjem. Obstal je na postaji; slišal se je čuden šum, kakor da ni niti jok niti pesem, — ljudje so vstopili in vlak se je pričel premikati, počasi, kakor preje, resno in mogočno, s težkim sopihanjem, kakor da še ni vozil take teže. Otroci so

Raztrgana zastava ruskega pešpolka št. 142, ki so jo našli skrito v plašču ujetega ruskega dostojanstvenika.

stali in čakali; stegovali so roke in so kazali s prsti:

„Glej tam, vidiš, naš ata...“

Dore je stal za njimi na vzvišenem prostoru in ni ganil očesa od vlaka. Glej, zdaj se je na oknu železniškega voza pokazala roka in je zamahnila z ruto. Dore je snel klobuk in je z njim zamahnil.

„Oče, oče!“

Nato je zaplakal, kakor še nikoli. Stal je na svojem mestu, in je spremljal z očmi vlak, dokler ni izginil za prvim ovinkom.

Še enkrat je Dore slišal, kako je v daljavi vlak zažvižgal, še enkrat se mu je zdelo, da vidi vlak poln ljudi, ki odhajajo kakor njegov oče — potem si je obrisal solze in se je vrnil v vas.

* * *

Nekaj dnij je hodil Dore po vasi kakor izgubljen. Vsa vas se mu je zdela prazna. Tudi drugi ljudje so postajali in so se gledali, kakor da se je zgodilo nekaj nerazumljivega; ženske so hodile okoli z objokanimi očmi, pohajale so po njivah in

so gledale v svet, kakor da hočejo oditi od doma. Stari možje so hodili okoli molče, z zamišljenimi obrazi. Otroci so se valjali pred hišami in so se pogovarjali o vojski; zdelo se jim je to kakor igra; zato so se igrali, razdelili so se v dva dela in so se lovili med seboj. Dore je gledal vse in ni vedel, kam bi se obrnil. Za otroke mu ni bilo mar, a starejši ž njim niso govorili. Tako ga je zanesla pot ven iz vasi, stopil je na grič in je gledal v svet. Tam daleč za gozdovi so se kazale visoke gore — tam daleč, daleč za njimi, tam so pravili, da je vojska. Dore je premišljal, kako je vse to: videl je množice vojakov, puške in topove, in sredi njih je videl očeta v vojaški obleki, s puško na rami, enak med enakimi. In se mu je zdelo, da vidi boj, velik boj, ko se čete napadajo med seboj. Tako je presanjal cele ure in se je zopet vrnil v vas.

Pri tem je skoraj pozabil na vse drugo. Živil se je od sadja, zvečer pa je zlezal tiho v svojo bajto in je zaspal. Po noči je zopet v sanjah videl bitko, bojno polje in premikanje čet. Vedno je videl svojega očeta sredi boja, kako se bori s sovražnikom in misli na njega, na Doretta; mnogo sovražnikov pade okoli, a očeta ne zadene nobena puška. Tako je sanjal Dore.

Drugi dan je prišla soseda Dolgouška in je rekla:

„Dore, dovolj si star, da boš pomagal pri delu; kaj bi postavil okoli; pri nas boš delal, jedel in spal.“

Dore se je spomnil, da ga je oče priporočil sosedi Dolgouški, zato je odšel z njo in je delal na polju. Zvečer je bil utrujen in se je vsedel pred hišo; komaj da je imel čas misliti na očeta; pa je prišel sosed Gorostas in je rekel:

„Dore, govoril sem s sosedo Dolgouško. Kaj bi pri nji! Pri nas imamo več dela; dovolj si velik in močan; ako boš priden, ti dam kak groš za nedeljo.“

Drugi dan je šel Dore k sosedu Gorostasu in je delal na polju; Gorostas ga je pohvalil in ga je obdržal pri sebi. V nedeljo pa je prišel župan in je rekel:

„Dore, z očetom sva se dogovorila, da bom skrbel zate, dela je dovolj, najboljše je, da se preseliš k nam.“

Tako je prišel Dore k županu in je delal vse poletje.

Nato pa je nastala jesen, mrzli vetrovi so zabrili od severa in po hribih je zapadel sneg. Ljudje so stikali glave in so se pogovarjali čudne reči. Dore jih ni razumel; govorili so šepetaje in če se je Dore približal, so utihnili. Pri županu je bilo vedno polno ljudi, a župan je zmigoval z ramami in ni hotel govoriti.

Nekoč se je Dore približal domači hiši in je videl, kako stoji žalostna in zapuščena. Spomnil se je besed svojega očeta in se mu je milo storilo v srcu. Kje je hiša, kje so črede, kje je bogastvo, ki je o njem oče govoril? Vse je ostalo kakor pozabljeno, on pa dela pri tujih ljudeh!

Kmalu na to je prišla v vas čudna novica. V dolino so se vrnilo ranjeni vojaki in so pravili razne stvari. Ljudje so si šepetali in so gledali na Doretta. Doretu se je zdelo, da govore o njem; gledal jih je boječje in radovedno.

Zvečer ga je ustavil župan in mu je rekel:

„Dore, ako se oče ne vrne, boš ostal čez zimo pri meni.“

Dore ni odgovoril ničesar, ampak je odšel iz hiše na grič. Noč je bila mrzla.

„Kaj pomeni to: če se oče ne vrne?“ je govoril Dore sam pri sebi. „Kaj je hotel reči župan?“

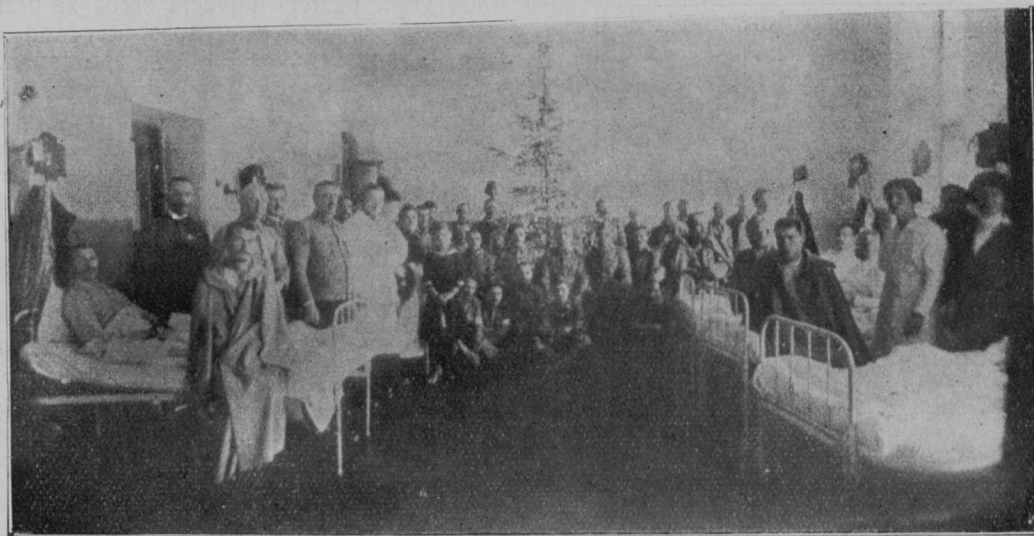
(Konec sledi.)

Zeleni demon in njegovi tovariši.

V četrtek, 7. januarja 1915 je francoski predsednik Poincaré podpisal dekret, s katerim se Zeleni demon obsoja na smrt. Ta četrtek ostane torej zabeležen kot usoden, nad vse važen zgodovinski dan za nadaljnje zgodovinsko, narodno in gospodarsko življenje Francije. Zeleni demon francoski je bil nesreča vseh nesreč, povzročitelj neštetihi tragedij, korupcij in lumparij, bil je besen morilec, neugnan ubijalec, tat časti in imetka, nesramen izdajalec vseh vzorov in oče vseh modernih Efiljaltov. Zeleni demon je bil strašno prokletstvo za Francijo in za vse njene kolonije, bil je iztrebljevalec narodovega zaroda in inteligentnega naraščaja: skratka najstrašnejši grobokop nekdanj mogočnega in slavnega francoskega naroda. Zeleni demon je bil podoben prokletemu angelu; nekdanj dobrotnik in rešitelj človeštva se je izpremenil v zlodeja. Zeleni demon — absint! — francosko pelinovo žganje.

Mantegazza je pisal o absintu:

„Menda ne pretiravam, če trdim, da je absint — ki ga je že Legrand imenoval veliko prokletstvo naše dobe — največ kriv korupcije moderne Francoske. Znanost je

Božičnica naših ranjencev v res. bolnici v domobranski vojašnici v Ljubljani.

so, hitro dobe plešo, izgubljajo zobe, se suše in poblede, ne spe vse noči in končno dobe paralizirane.

V Parizu in po drugih velikih mestih so imeli navado, da so od pol 6. zvečer do 8. popivali po javnih lokalih absint. To modno in za vse „noble“ ljudi predpisano pijančevanje se je imenovalo „l'heure verte“ — „zeleni ura“. Seveda, kar je počel Pa-

šenosti in toliko omame, kolikor v veliki steklenici močnega vina, se drži Francoz absinta.

Švicarji so že 5. julija 1900 v narodnem glasovanju z večino 89.000 glasov sklenili, da se absolutno prepove proizvodnja, prodajanje in uživanje absinta. Prepoved se je obnesla. Zdravi švicarski rod je postal še krepkejši, delavnejši in bogatejši. Švica je danes evropski raj — brez pijancev. Vsak Švicar pridno dela in služi, dobro živi, štedi, vzgaja svojo deco ter kupi bogastvo. Zločini so v Švici zelo redke izjeme; večinoma pa so zločinci — tujci.

Temu švicarskemu vzgledu je sledila zdaj sosednja Francija. Vojna zahteva pač treznih in zdravih ljudi! Če bi bili Francozi obenem s Švicarji pregnali zeleno sireno („la sirene verte“, kakor jo zovejo v Švici) ter pobili zelenega demona že pred štirinajstimi leti, bi bila morda vojna sreča dandanes Francozom prijaznejša! Tudi Nemci pijejo, da, celo ogromno pijejo, toda — pivo, ne absinta! Pivo je vodeno in ne škoduje.

A tudi Rusi so se že pred petimi meseci odpovedali svojemu demonu — vodki. Vodka, ki je igrala v Rusiji tako ogromno, strašno pogubno ulogo, je od početka vojne najstrožje prepovedana. Car je prepovedal, in vodka je izginila! Ta dogodek je za rusko življenje upravičuden, neverjeten, a resničen. Blagodejnost tega prevrata se vidi že danes. Pijanstvo med najvišjimi in najnižjimi sloji in Ruskem je bila prava nesreča, ki je požirala milijone in milijone narodnega imetka. Moskovski tvorniški delavci že zbirajo material, ki naj dokaže

Gospe, gospodične in šolska mladina v Tinjanu v Istri pri pletenju zimskega perila za naše vojake.

zdaj nedvomno dokazala, da je absintova esenca sama zase strup za živčna središča, ne oziraje se na mnogi alkohol, ki ga navadno spremlja. Absint deluje huje na možgane nego vsa druga dražila; to je čist, življenje ubijajoč strup, ki izpremeni vsakogar, ki ga zlorablja, v senco in idijota. Živalska surovost, brutalnost, topost, blaznost so navadne posledice tega žganja. Uživanje absinta je tem nevarnejše, ker se čuti pijanec povsem zdravega, in ker mu absint prebavne organe navidezno celo poživlja in krepi. Ko pa se pijanec začuti prvič bolnega, je že izgubljen; ves njegov organizem je že uničen, prva bolezen je tudi zadnja in hitro ji sledi smrt.

Absint je bil spočetka zdravilo. Za časa vojne v Alžiru l. 1844.—47. so ga polkovni zdravniki zapisovali vojakom pomešanega z vinom proti mrzlici. Ko so se vojaki vrnili v domovino, so raznesli navado piti absint, ki je postal v polovici XIX. stoletja najhujše narodno zlo Francije.

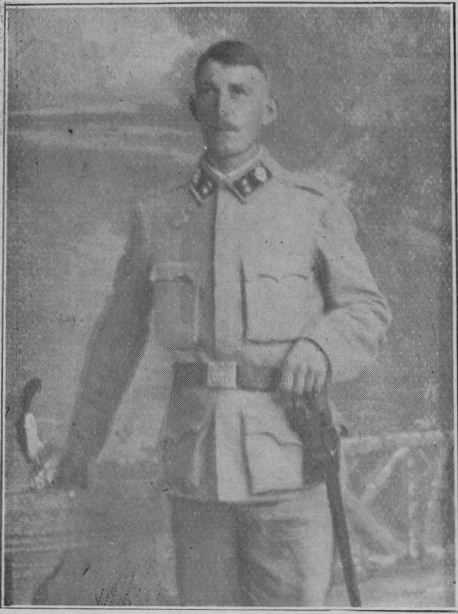
Absint je grenak kot pelin, zato ga mešajo s sladkorjem ali sirupom ter zalivajo z vodo ali vinom. Le največji pijanci so ga uživali brez primesi. Vpliv absintov je zelo prijeten; pivec postane navdušen, dovtipen, bister. Toda želodec se mu hitro upre. Pivec kmalu ne more jesti, nego občuti le žejo, ki jo tolaži z alkoholom. Če ne preneha uživati absinta, prav kmalu propade v topost, idijotstvo ali v besnost. Pijanci absinta so že v mladih letih celi starci; tresejo se na vseh udih, brez moči

riz, to je posnemala tudi dežela. Skoraj vsakdo je hotel biti nobel, moden, duhovit in dovtipen vsaj za dobo „zeleni ure“!

K nesreči ima ena čaša absinta v sebi več strupenih snovi kot več litrov vina ali piva. Francoz ne more popiti niti treh vrčkov piva naenkrat, ker se mu toliko množina tekočine naravnost studi. Ker pa leži v eni sami čaši absinta toliko navdu-

Ljubljanska avtomobilna trenska kolona pred odhodom na kolodvor,

† Desetnik Metod Bajželj,
rojen 12. julija 1888 v Kamnigoricah. Padel
dne 15. dec. 1914 na bojišču v Galiciji.

blagoslov te prepovedi. Bolniške blagajne poročajo, da se je število bolnikov čudovito zmanjšalo, konsumne delavske prodajalne pa prodajajo mnogo več sladkorja, odkar ni več strupene vodke.

„Ruskim Vjedomostim“ je pisal iz Sibirije neki kmet: „Če bi ne bila zabranjena prodaja vodke, bi nas zadela strašna beda: vsaki mobilizovanec bi bil v tej dobi za pravil za otrovno pijačo vsaj 10 rubljev. Pri nas je bilo takih kmetov 32. Ti bi bili torej za vodko potrošili najmanj 320 rubljev. Sorodniki teh vpoklicancev pa bi bili „za tolažbo“ popili tudi za 2—3 rublje vodke v vsaki hiši. Mužik-vojak ne pomisli, da se s pijačo le ubija, ter bi bil prodal še poslednjo srajco, da se še zadnjič napije.“

„Kar se tiče Moskve, je treba omeniti še drugega dejstva, ki je v zvezi z likvidacijo vodke: prostitucija, ta nerazdružljiva tovarišica alkohola, je znatno pala. Organizem Moskve, ki se ne zastruplja več z vodko, se krepi in njegove rane se celijo druga za drugo.“ Tako razpravlja ruski list.

Vsi vemo, da je alkohol res najstrožje prepovedan v ruski vojski; kamor pridejo Rusi, zapro najprej žganjarne. Vojake, ki se skrivaj upijajo, silno ostro kaznujejo. Naj bi le tako ostalo tudi po sklepu miru!

Absint in vodka sta obsojena. a kaj bo — z našim jerušem, z našimi žganjarnami? Kar so dosegli Švicarji, Francozi in Rusi, je dosegljivo tudi v naši državi. Vojna nas je naučila že marsičesa. Morda nam prinese tudi — prepoved žganja in žganjarn. To bi bila v se-

danji vojni nesreči največja sreča za državo in za Slovence še prav posebno. Med našim ljudstvom je žalibog žganjepivstvo grozno razširjeno, in posledice jeruša niso skoraj nič manjše od posledic ruske vodke ali francoskega absinta. Naša sodišča, naši odvetniki in notarji, naše posojilnice in še marsikdo ve pripovedovati največje tragedije, ki jih povzroča med slovenskim narodom jeruš! Narava nas je obdarila z najboljšimi talenti in z najlepšo domovino. In vendar: koliko bede, žalosti in nesreče vlada med našim ljudstvom zaradi demona jeruša! Pijanstva je med nami preveč: od tod vse zlo.

Naj bi bilo vsaj po vojni drugače! Naj bi vstal po vojni tudi naš narod pre-rojen, ves nov!

Avtomobili v vojni.

Avtomobil igra v sedanji vojni veljavno ulogo, ker se ne uporablja samo za dobavljanje materiala, za dovažanje streliva, prehrane, mostov (pontonov), za prevažanje zdravnikov, poveljnikov in ranjenec, temveč tudi kot bojno sredstvo (oklopni avtomobili možnarskih baterij) ter za prevažanje velikih vojaških mas z enega kraja v drugega. Govori se, da so Nemci iz Francoske prepeljali z avtomobili nekaj deset-tisoč mož na rusko poljsko bojišče, s katerimi sovražnik nikakor ni računal. Na Francoskem je dva dni pred napovedjo vojne

kansko število avtomobilov imajo tudi Nemci. Neki ameriški strokovnjak piše, da nemška armada razpolaga s 55.000 motornimi vozovi. 30.000 jih je med njimi vojaških, a zasebno je bilo rekviriranih 25.000. Angleži so poslali na evropsko bojišče 20.000 avtomobilov vseh vrst. 1000 jih je

† Nadučitelj A. Cirman s soprogo.

dala londonska autobuška družba. Vsem trem armadam je torej na razpolago 155.000 vsakovrstnih avtomobilov. Tudi Belgijci in Rusi uporabljajo na vojni avtomobile; le Srbi jih še nimajo, vsaj večjega števila ne. Vojaške uprave se po možnosti prizadevajo, da se obrabljeni, razstreljeni in težko poškodovani avtomobili nadomestijo z drugimi. Tudi v avstrijski armadi se zelo in uspešno uporabljajo avtomobili.

Z bombami na Dover in London.

(Glej sliko na strani 8.)

Nemški aeroplani in zrakoplovi Zeppelinovega sistema so začeli napadati angleško utrjeno obrežje. Prvi nemški letalec, ki je v sedanji vojni z aeroplanom preletel morje med francosko-belgijskim ter angleškim obrežjem, je bil lajtnant Caspar. Že pred par meseci se je nenadoma pojavil nad angleško trdnjavsko luko Dover ter je vrgel iz svojega letala petnajst bomb na doverske utrdbe in poslopja ob luki. Povzročil je ogromno škodo, nato pa se je vrnil na belgijska tla.

Angleška obmorska trdnjava ter trgovska in vojna luka Dover je oddaljena od francoske luke Calais le poldrugo uro vožnje z ladjo; z aeroplanom pa je možno dospeti tja še dvakrat hitreje. Angleži so zavarovali Dover z minami, ki plavajo pod morsk gladino, ter s podmorskimi čolni, ki preže noč in dan na nemške ladje in čolne, toda Dover je nezavarovan proti nemškim aeroplanom in Zeppelinovcem. Iz ozračja navzdol naskakujejo Nemci to najvažnejšo angleško luko z bombami, proti

Ljubljanska avtomobilna trenska kolona na maršu po Ogrskem.

pozvala vlada vse lastnike avtomobilov in avtomobilski klub, da poročajo vladi, koliko avtomobilov bi za slučaj vojne mogli dati na razpolago vladi. Vojaških avtomobilov vseh vrst, med njimi voz za prevažanje topov, municije in letal, je bilo okoli 18.000. Od zasebnih voz jih je vlada mogla rekvirirati v vojne namene 50.000. Avtomobilna družba v Parizu je dala na razpolago 1100 svojih voz. Vsega skupaj je dobila francoska armada okrog 70.000 avtomobilov, kar pomenja 65 odstotkov vseh na Francoskem se nahajajočih avtomobilov. Nekoliko manj, pa vendar še vedno veli-

Prebivalstvo Galicije je burno pozdravljalo ljubljansko avtomobilno kolono.

Ranjenci ljubljanske avtomobilne kolone v bolnici Szent György 20. sept. 1914. Ranjeni so bili 8.—10. sept. pri Lvovu.

katerim ni nobene pomoči. Večkrat se prikaže v ozračju nemški „goblob“, ki siplje ogenj in smrt na Dover, kjer leže angleške trgovske in vojne ladje.

Trdnjava leži 200 m visoko na kredastih pečinah tik ob luki. Poleti je obrežje polno kopalcev, ki plavajo po morju ali se solnčijo po pesku na obali. Nabrežje s svojimi neštevilnimi, pisanimi kopalnimi koši in šotori ter s tisoči kopalniških oblekah je poleti zabavišče Londona in okolice. Belo kredasto pečevje in zelena ruševina, pokrivajoča trdnjanski hribec, spredaj pa temnozeleno morje, ki mrgoli od kopajočih se mož, žensk in otrok — vse to tvori nepopisno krasen, slikovit prizor. Daleč zunaj stoje angleške bojne ladje, — bližje, prav do sila dolgega izkrcevalnega mostu dohajajo trgovski parniki, — čisto blizu luke in kopalnišča pa šviga nešteto čolnov in jadrenic. V ogromnih skladiščih v Dovru se izkrcava in nalaga blago v vrednosti milijard, saj je iz Dovra zveza v Liverpool in Holyhead, pa v London, Edinburg in Glasgow.

To srce angleške prekmorske trgovine napadajo in rušijo zdaj nemški aeroplani in Zeppelinovci. Sir Eduard Grey, angleški zunanji minister, ki ga dolže nemški in naši vladni listi glavne krivde, da je izbruhnila sedanja vojna, pač ni pričakoval, da zadene Nemčija njegovo domovino izpod oblakov tja, kjer je najbolj občutljiva: na Dover.

Nemški Zeppelinovci so obmetavali z bombami tudi angleška mesta ob vzhodnem nabrežju, Yarmouth, Sandringham, Cromer in Kingslynn. Pobili so nekaj oseb, porušili nekaj hiš in skladišč, razdrli ceste

in trge ter povzročili silno škodo. Angleška kraljevska družina se je le slučajno rešila iz Sandringhama, kjer ima svoj grad. Parur, predno so začele padati bombe, se je kralj z obitelji odpeljal v London ter se vrnil kmalu po katastrofi.

Na Angleškem je zavladala panika in mrzlokrvne Angleže obhaja grozen strah. Doslej so poslali Nemci preko kanala 6 Zeppelinovcev, baje le za poskušnjo. V kratkem pa nameravajo poslati Nemci baje vse svoje zračno brodogojstvo — Zeppelinovce in aeroplane skupaj — nad Angleško, da razrušijo z bombami Dover in London ter čim več mest! Posledice bodo grozovite!

Vojna postaja vedno groznejša in krutejša. Svet doživlja strahote, ki se jih ni mogla izmisliti poprej niti najbujnejša domišljija. Nemški podmorski čolni blokirajo

angleško obal, nemški drednoti se bližajo obrežjem in nemško zračno brodogojstvo se pripravlja na vzlet preko Anglije! Napoveduje se krvava drama, kakršne zgodovina še ne pozna.

† Nadučitelj A. Cirman.

Dne 3. jan. t. l. je umrl v Šent Vidu nad Ljubljano vpokojeni nadučitelj in posestnik Anton Cirman. Pokojnik je bil rojen v Šent Vidu nad Ljubljano 14. junija l. 1849. Posvetil se je učiteljskemu stanu, ter nastopil prvo službo v Pittenu (na Nižjeavstrijskem), kjer je ostal 2 leti. Nadalje je služboval v Zalogu pri Kamniku 2 leti, v Predvoru pri Kranju 5 let, v Dobrničah na Dolenjskem 12 let in v Poljanah nad Škofjo Loko celih 20 let. Pokojni Cirman se je v vsem svojem življenju ravnal po Gregorčičevih besedah: „Ne le, kar vелеva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan,“ ter je bil poleg svojih učiteljskih dolžnosti neumorno delaven za splošni gospodarski napredek. Kot umen svetovalec je storil mnogo dobrega povsod, kjerkoli je služboval. Zlasti velik prijatelj je bil čebelarji, katero je zasnoval po vsej poljanski dolini. Leta 1911. je začel bolehati in je zaradi bolezni moral vstopiti v stalni pokoj. Odslej je bival v rodni vasi šentviški, kjer ga je po dolgem bolehanju ugrabila nezprosna smrt. Naj bo blagemu pokojniku lahka rodna zemlja za katero se je trudil, živel in trpel do konca svojih dni!

Mešanica narodov na francoskem bojišču: Zajeti Indi, Francoz in Anglež pred odpravo na Nemško. Stražita jih dva nemška domobranca.

Oddelek avstrijskih vojakov-smučarjev, ki se bore zdaj v Karpatih.

Na ulici v Lille po bitki: Trupla pobitih konj leže po cestah.

EMIL GABORIO:

Konec.

Izgovor krivca.

Toda spomin na Julijeto ga je prešinil v tem trenutku kakor ostra bol. Ali naj pobegne sam, brez gotovosti, da jo vidi še kdaj?

Glas previdnosti mu je klical:

„Čuvaj se! Ako pobegneš z njo, si v mnogo večji nevarnosti. Tako mična ženska vleče vse poglede nase; beg z njo je nemogoč. Nikari se ne izroči sovražnikom tako po neumnem!“

„Kaj zato!“ si je odgovarjal strastno. „Otmeva se, ali pa pogineva skupaj. Če me tudi ona ne ljubi več, jaz jo ljubim in ne morem živeti brez nje. Bežati mora z mano, drugače —“

Toda kako naj pride k Julijeti? Kako naj jo vidi? Kako naj stori, da bo mogel govoriti z njo?

Nevarno je bilo iti k njej. Morda je prežala tam že policija.

„Ne, ne, saj ni mogoče. Živa duša ne ve, da je moja ljubica. Gotovo mine še par dni, preden me bodo iskali pri njej. Pisati bi bilo mnogo opasnejše.“

Najel je izvoščeka ter se dal zapeljati do Julijetina stanovanja.

Dočim je sedel v vozu, je premislil Noel še enkrat, kako so se zapletale okolnosti, da so ga storile morilca.

Ko je našel pisma grofa Komarena in jih prečital, ga je obsedlo kakor pijanost divjega veselja, zakaj smatral se je za grofovega zakonitega sinu.

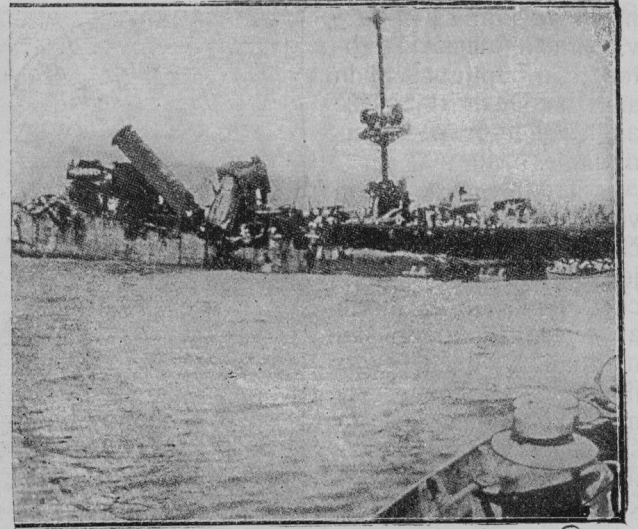
Seveda, mati ga je razočarala. Povedala mu je, kakšna je stvar v resnici, dokazala mu z mnogimi pismi vdove Leruževe, da je vendar njen sin, ter ga prosila za božjo voljo, naj pusti te zdavnaj pozabljene

reči pri miru. Toda Noel se ni dal potolažiti. Silil je mater, naj vendar pripravi grofa do tega, da ji plača visoko odškodnino v denarju. Priznal ji je svoje stiske in vse svoje neumnosti, prosil jo in jo rotil, naj mu pomore. Vse njegove prošnje pa so se razbile ob njenem trdnem sklepu, ne zateči se nikoli več h grofovi pomoči.

Več tednov je trajala ta borba med materjo in sinom — naposled pa je uvidel odvetnik, da je vse nadlegovanje bob v steno; umolknil je.

Njegov sklep je bil že storjen.

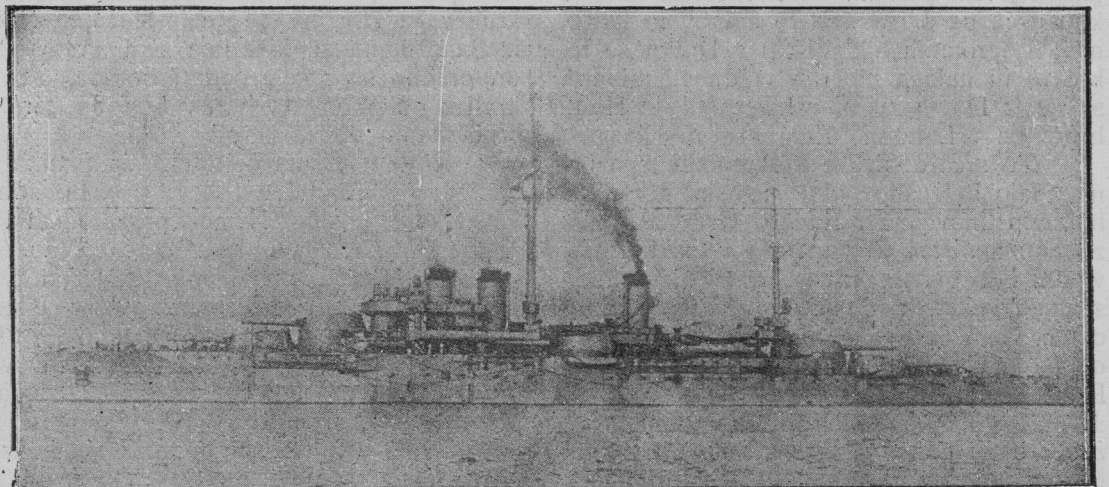
Hotel je spraviti svedokinjo tistega dogodka v vaški gostilni s poti, izbrisati jo izmed živih. Kadar ona ne bi več pričala zoper njega, se mu ni bilo bati ničesar. Da je tudi Pjer Leruž še na svetu, mu je bilo seveda neznano. Gospa Leruževa ni bila odkritosrčna nikjer in nikoli; tudi gospe Žerdijevi ni omenila niti z besedico, da ji mož še živi.

Ostanki nemške križarice „Emden“ ob Kokosovem otočju. „Emden“ je potopila veliko število angleških in francoskih ladij; njo pa je potopila avstralska križarka.

zaznamovati kot zločinca; samo policijo je hotel speljati na krivo sled.

Da bi zavzel v resnici vikontovo mesto, na to pravzaprav še mislil ni. Njegov načrt je bil tale: kadar odstrani vdovo Leružovo, hoče počakati mirno, kako se razvije stvari. Obravnava se najbrže raztegne; to omeči grofa, da se poravna s svojim zavrženim

Francoski dreadnot „Courbet“, ki ga je zadel dvakrat torpedni strel našega podmorskega čolna U XII. Streljal in zadel je slovenski mornarski topničar Maks Pustavrh.

Lahko je bilo izvršiti načrt. Težko se je bilo samo obvarovati sumnje.

Takrat pa je zasnoval satanski sklep ter ga izvršil z rafinirano spretnostjo. Sežgal je vsa pisma, ki bi bila mogla pričati zoper njega, in spravil le tista, ki so govorila za to, da se je zamemba dojenčkov res izvršila. Že to je napeljavalo sumnjo na Alberta, ker je kazalo, da more koristiti vdovina smrt samo njemu. Naravnost ga Noel ni hotel

otrokom. Samo denarja je hotel izsiliti od njega — mnogo denarja!

Ko je bilo ukrenjeno vse potrebno, je sklenil izvršiti svoje dejanje na pustni večer.

Da si oskrbi za vsak slučaj alibi, je peljal tisti večer Julijeto v gledišče in odondot na operni ples.

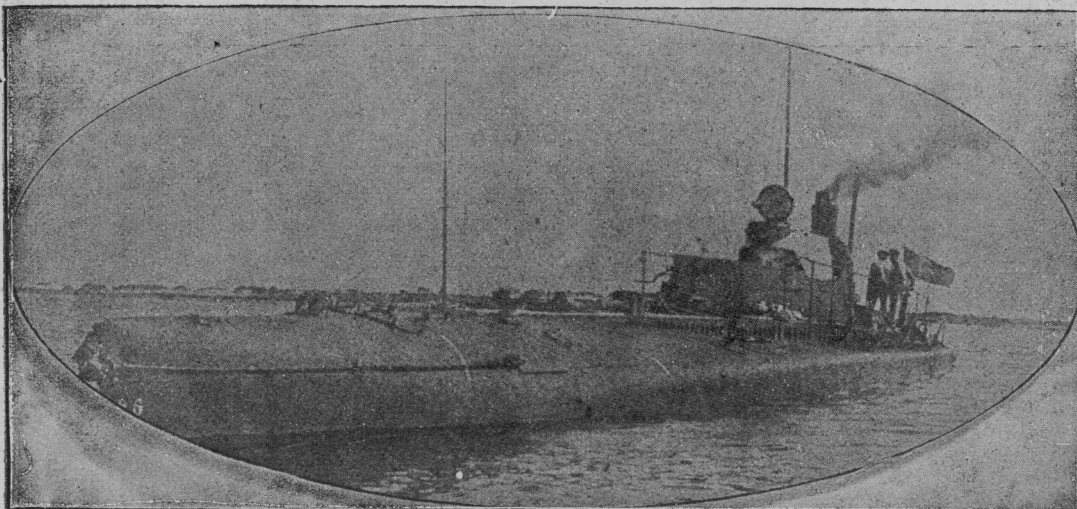
Izguba svršnika ga je vznemirjala samo v prvem trenutku. Pozneje se ni več vznemirjal zaradi tega, misleč si: Kdo pa ve, da je svršnik moja last?

Vse je šlo po želji; menil je že, da mu je treba samo mirno počakati, pa je gotov svojega uspeha.

Ko je čitala gospa Žerdijeva v časopisu poročila o umoru, je uganila takoj, kdo je storilec, ter izjavila v prvem silnem izbruhu svojega obupa, da sama ovadi Noela.

Zdaj se je vendarle zbal. Materi se je začelo nenadoma blesti; strah ga je bilo, da prestrežejo nepozvana ušesa kako besedo ki izda in uniči vse. Sklenil je torej smelo, da spravi policijo sam na Albertovo sled. V ta namen je povabil svojega starega prijatelja Tabareta, o katerem je vedel že dolgo, da je vnet tajen agent.

Dokler je gospa Žerdijeva še živela, se Noel ni čutil prav varnega. Kakor hitro pa je zatisnila oči, je zmagoslavno zavriskal v svojem srcu. Zdaj ni videl nobene zapreke več, kamorkoli se je ozrl in uspeh se mu je zdel gotov.

Francoski podmorski čoln „Curie“, ki ga je v Adriji potopilo naše nabrežno topništvo.

In zdaj, ko je bil dosegel vse, za čimer je stremila njegova častihlepnost, zdaj je bilo mahoma vse odkrito! Le kako? — Kako? —

Kočija se je ustavila.

Noel je pomolil glavo skozi okno, da vidi, ali je kaj sumljivega.

Ulica je bila prazna. Noel je plačal in izstopil.

Razumete? Naj reče ali stori karkoli, ne odprite!

Ko je začula Julijeta Noelov glas, je prihitela. Noel jo je porinil v salon ter zaklenil naglo vrata za seboj.

„Kaj je?“ je kriknila Julijeta glasno v svojem strahu. Noelov obraz je bil ves prepaden.

Noel ni odgovoril. Krčevito jo je zgra-

da jih hoče zdrobiti. „Da ali ne? Ali me ljubiš?“

Tako besnega Julijeta še ni bila videla svojega ljubimca, čeprav ga je spravila mnogokrat nalašč v jezo. Bolelo jo je strašno. Jeknila je samo:

„Seveda, ljubim te — to vendar veš. Čemu vprašuješ?“

„Čemu? Ker je zdaj čas, da mi doka-

Iz krvavih bojev na Francoskem: Divja borba francoskih oklopnih kirasirjev z nemškimi gardnimi dragonci.

Služkinja, ki mu je odprla vrata, je vzkliknila vsa vesela:

„Ah evo gospoda! Vendar že enkrat! Madam vas je čakala že dolgo z največjo nestrpnostjo!“

Julijeta ga čaka? Nestrpna je? Vznenmirjena?

Toda zdaj ni bilo časa za povpraševanje. Noel e takoj razumel resnobo položaja. Vrnila se mu je vsa običajna hladnokrvnost. „Ako kdo pozvoni, ne odprite!

bil za roke, pogledal ji žareče v oči ter prašal s hripavim glasom:

„Julijeta, bodi odkritosrčna — ali me ljubiš?“

Čutila je, da se je zgodilo nekaj nenavadnega; napol je uganila, napol slutila veliko nesrečo. Vendar pa je hotela poizkusiti s svojim priljubljenim kuhanjem.

„Hudobnež! Zaslužil bi — — —“

„Dovolj!“ je kriknil Noel ves razjarjen in udaril z nog. Stiskal ji je roke, kakor

žeš. Ako me ljubiš, ne odlašaj niti trenutka; pojdi z mano. Zapustiva, kar je tu. Pojdi, čas hiti — — —“

Julijeta se je prestrašila.

„Kaj se je zgodilo, za božjo voljo?“

„Ne mnogo. Ljubil sem te preveč, Julijeta, to je vse. Ko sem videl, da nimam denarja za tvoje kaprice, sem izgubil pamet. Da pridem do denarja sem storil zločin. Slišiš? Za petami so mi, bežati moram — ali greš z mano?“

Julijeta ga je gledala široko, kakor odrevenela. Dvomila je še.

„Zločin?“ je jeknila.

„Da, zločinec sem! Ali hočeš vedeti, kaj sem storil zate? Moril sem — človeka sem umoril — zaradi tebe.“

Odvetnik je menil, da plane Julijeta z grozo od njega. Mislil je, da zbeži pred njim, da ga obsuje z očitki, pade v nezavest, zakriči, zakliče na pomoč. Nič takšnega se ni zgodilo.

Julijeta je skočila k njemu, objela ga okrog vratu z obema rokama in ga poljubila tako strastno kakor še nikoli.

„Da, ljubim te!“ je dejala. „O ti! Da si mogel storiti zločin zaradi mene! Čisto napak sem te sodila.“

Brezmejna radost je navdala Noelovo srce. Zazdelo se mu je, da ni še nič izgubljenega.

Zdaj so začeli trkati in razbijati. Začul se je glas: „Odprite, v imenu zakona!“

„Hitro, po zadnjih stopnicah!“ je šepnila Julijeta. Potegnila je Noela s seboj. A tudi tam se je slišalo šepetanje. Vsi izhodi so bili zastraženi.

„Izgubljen sem!“ je viknil Noel.

„Oh, kaka rešitev mora vendar biti!“ je kriknila Julijeta obupno.

„Da. Zastavil sem besedo. Zakleni vsa vrata. S tem pridobim časa.“

Julijeta in Šarlota sta hiteli, da izvršita njegovo željo.

Noel je potegnil iz žepa samokres in si ga nastavil na prsi.

Takrat pa se je vrnila Julijeta; videla je kretnjo in planila k ljubimcu s takšno silo, da se je izprožil strel. Krogla je šla Noelu v život. Kriknil je strašno.

Omahnil je, kri se je ulila curkoma.

hel vzdih se je izvil njegovim ustnicam — odprl je oči.

„Saj še živi! Živi!“ je vzkliknila Julijeta. Umirajoči je pokimal jedva vidno in se premaknil na postelji sem in tja, tipaje z roko zdaj po svojih prsih, zdaj okrog blazine.

Nato je rekel s slabotnim glasom:

„Morilec sem jaz — le zapišite — podpisati hočem — da ne bodo več dolžili Alberta!“

Dočim so drugi zapisovali besede, pa je pritegnil Julijeto k sebi in šepnil:

„Moje premoženje leži pod blazino — vzemi ga, darujem ti ga.“

Val krvi mu je planil čez ustnice.

Začel se je smrtni boj. Ko je došel zdravnik, je napisal mrtvaški list za Noela Žerdija.

Angleško vojno in trgovsko pristanišče Dover, katerega obmetavajo nemški Zeppelinovci z bombami. (Glej članek na str. 4.)

„Daj, hitiva odtod, preden se zgodi še večja nesreča. Sam še ne vem, kako je mogla priti resnica na dan ...“

Julijeta se je spomnila obiska, ki ga je imela popoldne. Razumela je vse.

„Jaz nesrečnica!“ je vzkliknila bolešno.

„Prav jaz sem te izdala. Kaj ne, v torek se je zgodilo tisto?“

„Da, v torek.“

„Potem sem razodela ponevedoma tvojemu prijatelju vse. Staremu gospodu Tabaretu, ki je prišel k meni v tvojem imenu.“

„Tabaret je bil tu?“

„Da, popoldne.“

„O, potem pojdiva, hitro, hitro! Čudež je, da jih še ni tu.“

Tisti hip se je silno oglasil zvonec.

„To so oni,“ je viknil Noel in prebledel kakor smrt.

Kakor dva kipa sta stala z Julijeto sredi sobe in prisluškovala.

Zvonec je zapel drugič — tretjič.

Šarlota je prihitela po prstih. „Več jih je; slišim, kako šepetajo med sabo.“

Vendar pa se je obdržal na nogah ob kamenu in se hotel ustreliti drugič.

Julijeta ga je držala objetega, izkušaje mu izviti orožje.

„Ne smeš se ubiti, nočem tega! Ljubim te! Pomagajte, rešite ga!“

Vrata v stanovanje so bila vlomljena. Zdaj so obdelavali vrata predsobe.

„Pusti me!“ je kriknil Noel. „Živega me ne smejo dobiti!“

Kljub strašni bolečini jo je pahnil s silnim naporom od sebe, da je padla po tleh.

Napel je petelina, nastavil si samokres na prsi — počil je strel.

Bil je skrajni čas: možje so vdrli v sobo.

Mislili so, da je ustrelil Noel najprej ljubico in nato samega sebe. Slišali so bili dva strela.

Toda Julijeta se je pobrala takoj.

„Zdravnika!“ je kriknila. „Pošljite po zdravnika! Saj še ne more biti mrtev!“

Eden izmed redarjev je stekel naglo ven. Drugi so položili Noela na divan. Ra-

G. W. Appleton:

4. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

Končno me je poklicala zopet nazaj in mi je izročila skrbno zapečateni pismo. „Sedaj ga lahko skriješ pod svoje vzglavje; drugzega ni notri kakor pivnik, zrezan na kosce. Denar sem spravila v nov ovitek, ki ga vtaknem takoj sedajle med druga pisma za zrcalo. Da bo bolj varno, lahko za ta čas priviješ luč,“ je šepetala.

Storil sem tako, in ko sem plin zopet odvil ter pogledal tja proti zrcalu, sem imel sam pomirjujočo zavest, da v oni kopi papirja ne bo nihče iskal premoženja. Odkrito sem jej to priznal, potem pa sva se ločila, da bi šla spat.

Jaz sem ostal še nekaj časa v jedilnici in sem razmišljal o dogodkih, ki so se vršili tekom onega dne. Potem sem ugasnil luč in šel tudi v svojo spalnico.

Kakor sem obetal, sem vtaknil zavitek s pivnikom pod svoje zglavje, pri čemer se nisem mogel ubraniti smeha. Stvar se mi

je zdela silno komična. Ker sem bil od raznih razburjenj jako truden, sem kmalu zaspal in sem sanjal o lepi tujki.

Naslednjega jutra sem se zbudil precej zgodaj. Prve moje misli so hitele k prečudnemu gostu. Ali se jej je povrnil spomin? Pri kavi mi je pravila sestra, da naša neznanka še vedno mirno spi. Medtem ko sva še sedela za mizo in sva se razgovarjala o včerajšnjih čudovitih dogodljajih, sva zaslišala nad sabo korake. Helena je šla najprej sama gori; kmalu se je vrnila in me je prosila, naj grem k našemu gostu, ki me želi videti.

Čudno me je pretreslo pri teh besedah, sam nisem vedel, zakaj. Šel sem s Heleno v tujsko sobo.

Skrivnostna neznanka je legla zopet v postelj. Pozdravila me je z lahnim nasmehom, pri čemer je pokazala dve vrsti bisernobelih zob. Potem je vprla svoje prekrasne črne oči vame in je dejala:

„Razume se, da bi bila prišla doli k vam, ali ne vem — tako me glava boli, in tako me je vaša ljubezniva sestra silila, naj vendar spet ležem in se odpočijem. O, kako dobra in prijazna sta oba proti meni — tujki. Saj niti ne veste, kdo in kaj sem“ — pri tem je šinil bolesten izraz preko njenega obraza — „pa ste vendar toli dobri — tako zelo dobri!“

„Prosim vas, to ni vredno besed! Rad bi le, da se vam čimpreje povrne spomin, da bi vam mogel biti resnično na uslugo. Ali se še vedno ne morete ničesar spomniti?“

„Prav ničesar. Samo vaša velika dobrota mi je v mislih; vse drugo je še v popolni temi.“

„Sestra se boji,“ sem nadaljeval pogovor, „da vas je morda kdo udaril po glavi. Ali smem pogledati?“

Na glavi sem opazil precej veliko rano; vse je kazalo, da je bila dama od zadaj udarjena. Povedal sem jej to ter jo

Po bitki: Trije ranjenci se vzajemno podpirajo na poti z bojišča na obvezovališče.

vprašal, ali se ne more prav nič spomniti kakega napada.

Zmajala je z glavo. „Zdi se mi samo, prav temno, kakor da sem doživela nekaj strašnega. A popolnoma nejasno mi je, kaj naj bi to bilo. Oh, kako grozno dolgočasno vam mora biti to!“

„Nikakor ne,“ sem jo zagotavljal s prijaznim nasmehom. „Kaj takega ne smete misliti. V skrbeh sva — to se razume — ampak samo zaradi vas, in še nekoliko razburjena zaradi te stvari.“

In pokazal sem jej pismo z denarjem, ki sem ga takoj zjutraj vzel iz za zrcala in si ga vtaknil v prsni žep.

„V vaši denarnici sem našel svoje ime in svoj naslov, in tudi tukaj je napisan moj naslov.“

„Vem, da je to vaše ime“, je odgovorila resno. „Denar mora biti vsekakor vam namenjen in prišla sem pač zato semkaj, da vam ga izročim; čemu bi bila sicer hodila sem? O, da bi se mi vendar že povrnil spomin!“

Njene tožbe me niso ovirale, in previdno sem preiskoval dalje. „Ali sploh veste, kaj je tu notri?“ sem jo vprašal, seveda v prav ljubeznivem tonu. Hkratu sem odprl ovitek in sem jej pokazal njegovo vsebino. „Glejte, velikanska svota denarja. Kaj naj storim z njo?“

„Obdržite denar,“ je odvrnila, „in skrijte ga, skrijte ga pred“ — tu je umolknila in dolgo razmišljevala; naposled je žalostno zmajala z glavo in nadaljevala: „Ničesar družega ne vem, kakor da mi mora pretiti jako velika nevarnost, katere naj bi me vi obvarovali. Prav gotovo se mi zdi, da me je nekdo zaradi tega poslal k vam z denarjem.“

Pogledal sem Heleno in ona mene. Skrivnost je postajala čim dalje globlja in globlja.

„Za to stvarjo tiči mnogo več kot smo slutili spočetka. Na vsak način je za sedaj moja dolžnost, da spravim denar na varno. Potem treba pač počakati, kako se stvar razvije dalje; družega nam pač ne preostaja.“

Zrla je napeto na moja usta, ko sem govoril in se mi je zahvaljala najprej s pogledi, potem s toplimi besedami:

„O, kako naj vam povrnem vašo dobroto, gospod doktor? Kaj bi se bilo zgodilo z menoj, ako bi se ne bili tako dobrotljivo zavzeli zame? Kar groza me je, če samo mislim na to, kajti prepričana sem, da sem bila v silni nevarnosti, in kaj bi bila počela sama brez pomoči? Potrpite samo še malo časa z menoj! Kmalu se domislím vsega, in potem boste videli, da nisem nevhvaležna, — zares, to vam dokazem.“

„Že dobro, že dobro,“ sem smeje odvrnil. „Vse naredimo tako, da bo prav. Glede hvaležnosti pa si za sedaj ne delajte še nikakih skrbi.“ Pogledal sem na uro, naročil Heleni, naj izmije rano z mlačno vodo ter odhitel.

Šel sem naravnost na pošto, kjer sem brzojavil svojemu prijatelju Mortimerju, da pridem točno ob eni v njegov urad v Pump Courtu. Ker je zadeva jako nujna, naj me pričakuje vsekakor. (Dalje sledi.)

Po bitki: Na grobu padlega častnika na karpatskem holmu.

Kaznovan izdajalec domovine: Francoski vojak, ki so ga zaradi izdajstva ustrelili po vojni sodbi.

Minoli teden.

Na Poljskem in v Galiciji ni nikakih važnih dogodkov. Le ob reki Nidi se včasih otvori topovski ogenj; tudi ob Visli grme topovi ter se je naša težka artiljerija odlikovala. Zapadno mesta Tarnova so dosegli naši topovi nekaj uspehov. Pri Zglobici, jugozapadno Tarnova, so naši topničarji razpršili in pregnali več ruskih stotnij. V Karpatih so naši po trodnevem hudem boju zavzeli zopet prelaz Užok, ki so ga držali Rusi od 1. januarja. Užok je najvažnejši prelaz v Karpatih ter imajo naše čete zdaj dohod. do Turke v vzhodnji Galiciji. Severnozapadno Užoka in v dolinah Latorče in Nove Age se vrše boji. — V Bukovini so naši voji pri Kirlibabi porazili Ruse po težki borbi, ki je prinesla Rusom velike izgube. Tudi pri Jakobenju v Bukovini so bili Rusi premagani in vrženi s tem nazaj s poti na sedmograško mejo. — V vzhodnji Prusiji se je vršil boj pri Gumbinenu in Lötzen, odkoder so se morali Rusi umakniti. Na ostali fronti v vzhodnji Prusiji so se vršili srditi topniški boji. Manjši boji pri Wloclawku so bili za Nemce uspešni. Boji proti Varšavi so se začasno ustavili. Zdi se, da so nameravali Rusi na svojem skrajnem desnem krilu, v vzhodnji Pruski, in na skrajnem levem krilu, čez Karpate začeti z novo ofenzivo, ki pa se je že v par dneh izjalovila. Rusi ne morejo nikjer dalje, silni snežni zameti so za njihovo prehrano čim dalje usodnejši. Francoski general Pau je prišel k ruskemu generalissimu, Nikolaju Nikolajeviču, iz česar se sklepa, da kujeta nove načrte za bodočnost. — Na francoskih bojiščih trajajo borbe

na raznih točkah dalje. Pri Craonnu in St. Mihielu so Nemci napredovali, a bistvenih izprememb ni niti na Francoskem niti v Belgiji. — V Severnem morju, nedaleč Helgolanda, se je vršila ljuta pomorska bitka med angleškim močnejšim in nemškim številno šibkejšim brodovjem. Nemci so izgubili križarko „Blücher“, dve nemški ladji pa sta bili nebstveno poškodovani. Angleži so imeli menda ravno tolike izgube ter so se končno umaknili pred nemškimi podmorskimi čolni.

Listnica uredništva.

Gosp. J. Del—ć v Jajcu, Bosna. Hvala za obvestilo. Kliše je dunajski, poslan pod češkim naslovom „Brána v Kragujevac“. Tudi Čehi ne znajo včasih deklinirati hrvatskih in srbskih imen. Zmota je torej — dunajska, ne naša, kar se tiče kraja.

Gosp. Iv. T-čič v Trstu. Literature iz ogrske židovske tiskarne menda ne potrebujemo, ker imamo dovolj slovenskih tiskaren in slovenskih dobrih knjig. Pa če bi ti izdajatelji znali vsaj pravilno slovensko pisati! Prevod je škandalozen. —

Prodiranje nemških patrolj in pozvedovalnih straž na belgijsko-francoskem morskem nabrežju.

— S kavkaških bojišč ni poročil. Rusi so potopili turški parnik s 16 aeroplani na krovu. — Na južnem bojišču vlada že preko meseca dni mir. Srbi se gledajo z Bolgari vedno bolj napeto. Albanci so imeli boje s Črnogorci. Rumunija se je pogodila z Bolgarijo glede prevoza bolgarskih tovornih vlakov skozi Rumunijo, ki je obenem odklonila rusko zahtevo, da bi se vozilo rusko strelivo in orožje skozi Bulgarijo v Srbijo. Rumunija se vztrajno oborožuje in pripravlja, da poseže svoječasno v boj. — Na Portugalskem je zaradi zarote demokratov in nekaterih častnikov padla vlada. Transporti portugalskih čet v Afriko so ustavljeni. — Dne 28. januarja je preteklo 6 mesecev, odkar traja vojna, ki ni prinesla odločitve na nobeno stran.

Na Nemškem so nakupili 500.000 knjig za bolnice, kjer so vojni ranjenci. Naj bi storili isto pri nas! Podprlo bi se s tem slovenske pisatelje, slovenska založništva in slovenske tiskarne. Slovenski ranjenci si slovenskih knjig žele. Naša knjižnica (3 knjige) naj bi se ne pozabila pri tem!

Vojakom-čitateljem. Hvala za vse pošiljatve! Prosim, pošiljajte nam čim več dobrih fotografij! Porabimo vse, kar je porabnega.

Prosimo zanimivih fotografij z vseh krajev naše domovine, da jih priobčimo!

List „Tedenske Slike“ je najbolj zanimiv slovenski ilustrovani tednik. Razširjajte ga in pridobivajte mu novih naročnikov!

Naročite „Tedenske Slike“!

Darujte za „Rdeči križ“!

Francoski vojni avtomobili, ki jih je tekom vožnje uničilo nemško topništvo.

Važno poročilo. Ker je za časa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče kupiti najpotrebnejšega blaga, za obleke in perilo, za sebe ali otroke, se je odločil trgovec **I. N. Šoštarič, Maribor**, Gospodska ulica št. 5,

da bo kljub temu, da se je v tovarnah vse podražilo, prodajal vse ceneje kakor popreje. Platno druk in porhat po 36, 40, 50 in 56 vin. Volneno blago za obleko po K 1.—, 1.20, 1.50. Ker se veliko razproda, je dobili tudi velika množina lepih ostankov ki se veliko pod ceno prodajajo. Ceniki in vzorci se dobijo poštne prosto. Za neugajajoče se vrne denar. 188

Rešitev skrivalnice v prejšnji številki: Kje je fantič? Obrni sliko na desno stran. Na potu med lovcem in drevsom je vrisana podoba dečka, glava je pri lovcu in noge proti drevesu.

Nobene prilike ne sme zamuditi zaveden Slovenec, da podpira domačo industrijo, kajti s tem pospešuje naše gospodarsko napredovanje, ki je podlaga vsakemu drugemu napredku. Zaveden Slovenec kupuje torej v prvi vrsti blago, ki je domačega izvora, ga priporoča tudi drugje in ga izkuša povsod vpeljati. Kolinska tovarna v Ljubljani je eno izmed naših najlepših domačih podjetij. Njen izdelek — Kolinska kavna primes — se odlikuje po svoji nedosežni kakovosti, zaradi katere se je ta kavni pridelatek povsod priljubil in slovi kot najboljši blago te vrste. Kolinska kavna primes je domače, in sicer edino domače blago te vrste in obenem najboljši blago te vrste. Zatorej jo prav topla priporočamo. V slovenskih družinah naj se rabi edino izvrstna domača Kolinska kavna primes!

Kdor kupi

posestvo z gostilno in trgovino za 56.000 K pod ugodnimi pogoji naj piše na naslov:

Smrt na bojišču poste restante Muta, Štajersko

NAJLEPŠI SPOMIN

na ljube starše, ljubljenega otroka, dragega prijatelja ali ljubezno prijateljico je njih po fotografiji povečana lepa umetniško izvršena slika. Ta slika je najlepše in najprimernejše darilo za god in druge prilike.

Najčastnejši spomin na naše ljube, drage, ki so na bojnem polju ali ki so že padli na polju slave za domovino, je njih po fotografiji povečana slika.

Ker umetniško dovršena, po fotografiji povečana slika ni le kras vsake kmetske sobe in vsakega gospodskega salona, temveč je dokaz tudi spoštovanja in ljubezni do taistega, ki ga slika predstavlja, bi naj imela vsaka rodbina take slike svojih dragih. Se dolgo, ko jih bo že krila črna zemlja, bo slika trajen spomin na nje.

Cene v kronah.

velikost slike v cm	Doprnsna slika	Dokolenska slika ali pokrajina	Dvojna doprnsna slika ali slika jezdec	Dvojna dokolenska slika ali dve figuri	Skupina 3 doprnsnih slik	Večje skupine
13 : 18	9—	10—	11—	11—	12—	14—
18 : 24	10—	11—	15—	15—	16—	18—
26 : 32	11—	13—	18—	18—	20—	22—
30 : 40	13—	16—	20—	20—	22—	24—
42 : 53	15—	18—	22—	24—	26—	28—
50 : 60	18—	22—	24—	26—	28—	34—
55 : 68	24—	28—	30—	34—	35—	40—
64 : 100	—	50—	50—	55—	55—	65—
75 : 100	—	60—	60—	70—	75—	90—
80 : 120	—	80—	80—	100—	100—	120—
84 : 150	—	100—	100—	120—	110—	140—
100 : 150	—	120—	—	150—	—	170—
100 : 200	—	150—	—	170—	—	200—
100 : 250	—	200—	—	220—	—	300—

Eno četrtino zneska je vplačati v naprej kot aro, drugo ob izvršitvi. Izgotovimo naročilo v 10—14 dneh.

Jamčimo za solidno delo in dobro izvršitev. Ako bi se po kaki fotografiji (ker je mogoče zastarela, obledela ali pokvarjena) ne dala napraviti lepa povečana slika, se vrne fotografija in ves za sliko vplačani znesek. — Da so povečane slike res krasno umetniško dovršeno delo, se lahko vsakdo prepriča v našem uredništvu, kjer so nekatere slike vsakomur na ogled. In s tem, da prevzame naše upravništvo jamstvo za solidno in dobro izvršitev, ima vsakdo najboljšo zagotovilo za realnost podjetja.

Vsa naročila je nasloviti na 'Tedenske Slike' v Ljubljani.

Knjižnica „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“.

RADO MURNIK LOVSKE BAJKE IN POVESTI

I. zvezek vsebuje:

Na male kavke dan. - Zaljubljeni jerebar. - Draga kljunača. Veselega kljunača žalostni roman. - Paradni lovec Rekordavzar. - Lovec rešitelj. - Opeharjeni ribič. - Povodnji mož ob Ljubljani. - Nedeljska bratovščina. - Brakada brez braka. Duhek, lovski Orfej. - Za mrtvi mi ogali.

Dobra, zanimiva knjiga je najboljši prijatelj.

MILAN PUGAČEV MIMO CIJEV

II. zvezek vsebuje:

Zanešeni. - Trije meseci. - Helena. - Jerom. - Zaljubljeni kmet. - Labud poje. - Utešenje. Pet kron. - Zemlja sveta. - Opice.

III. zvezek vsebuje:

Lovec Klemen. - Lenčica in zmaj. - O hudem kovaču. - Pastirska ljubezen. Katrica in hudič. - V leščevju. - Dve nevesti.

Vse kritike o teh knjigah so jako ugodne.

Vsak zvezek stane elegantno vezan 2 K 50 h, za naše naročnike pa le 2 K.

»SLAVIJA«

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

62 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—.

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.304.25.

Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsekozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajocimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premijne proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder postuje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Iznajditelji in imejitelji patentov

dobe pojasnila glede iznajdb, kakor tudi glede veljavnosti v inozemskih državah pridobljenih patentov. Praktične iznajdbe, ki bi se rentirale, odkupimo oziroma preskrbimo družabnike.

Pisma na upravništvo tega lista pod „Patent“.
Za odgovor je priložiti znamko.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA - KOMENSKEGA ULICA 4
SEK. ZDRAVNIK. PRIMARJ. DR. FR. DERGANČ

Med

garantiran čisti naravni čebelni med 5 kg škatlja 9 K, 3 kg škatlja 5.40 K pošilja

M. Ambrožič, Mojstrana, Gorenjsko.

Za vojake!

Toplo perilo, pletene telovnike, rokavice ter nepremočljive spalne vreče in druge vojaške potrebščine.

Za gospode!

Klobuke, perilo, kravate i. t. d. Zadnje novosti pravkar došle.

Modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

LJUBLJANA, Fran Josipa c. 3

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 17.

13

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v vezenju. — Tovarna v Lincu ustanovlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir

napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepší lasje. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izorno sredstvo za rast las.

Za gotovost se lamči.

Zadostuje steklenica.

Spričevala na razpolago.

PRIPOROČA SE

UMETNA KNJIGOVEZNICA

IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

Novi, vojni spominski

cenovnik s koledarjem

tudi po pošti zastonj.

Naročite ga takoj ali se oglasite osebno. Pri nobeni hiši se ga ne sme pogrešati.

Kanon-budilka K 6.—.

Bobnar budilka K 6.60 igra koračnico.

Največja izbira: spominski prstani, železni, srebrni in zlati. Udeluje se v železne prstane srebro ali zlato po najnižjih cenah. Daruje se od dobička za ranjence.

F. ČUDEN - LJUBLJANA

nasproti frančiškanske cerkve.

Kupujte „Ted. Slike“!

Jabolka od 5 kg naprej po 20 do 40 v razpošilja po povzetju A. OSET, Tolsti vrh, p. Guštajn, Koroško.

Naročajte „Ted. Slike“, poravnajte naročnino takoj in pridobivajte naročnikov!

Skrbite našim vrlim vojakom za toplo obleko!

Volnene in pavoljnate obujke (Socken), golenice (Stutzen), dolge nogavice, snežne havbe, zapestnice (šticke), bele jopice (takozvane gorenjske jopice), hlače, rokavice;

vse to je dobiti po režijskih cenah v

I. kranjski mehanično avtomatični tovarni pletenin in tkanin

DRAGOTIN HRIBAR
Ljubljana, Zaloska c. 14.

Naročnina za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2.50, 1/2 leta K 5.— celo leto K 10.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3.50, 1/2 leta K 7.— celo leto K 14.—; za ostalo inozemstvo. celo leto fr. 16.80. Za Ameriko letno 3.25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron. Posamezne števil. 22 vin.

Uredništvo in upravništvo: Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.